

Κοζάνη , 18-10-2013

Αρ. Πρωτ. : 1153

Πληροφορίες : Μελениκιώτου Μαρία
Τηλέφωνο : 24610-28030

Προς:

Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας,
Δ/νση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού
Περιφερειακή Επιτροπή 5^{ης}
Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020
Θεματική Ενότητα «Προστασία –
Ανάδειξη Περιβάλλοντος»

Θέμα : Προτάσεις Τ.Ε.Ε./Τμήματος Δυτικής Μακεδονίας για την 5η
Προγραμματική Περίοδο Σχεδιασμού της Περιφέρειας Δυτικής
Μακεδονίας (Θεματική Ενότητα: Προστασία – Ανάδειξη Περιβάλλοντος).

Σχετικά :

Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας/Τμήμα Δυτικής Μακεδονίας (ΤΕΕ/ΤΔΜ), στα πλαίσια της 5ης Προγραμματικής Περιόδου της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και πιο συγκεκριμένα για τον άξονα προώθησης προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή⁽¹⁾ και αντιμετώπισης κινδύνων⁽²⁾, μετά από σχετική επεξεργασία, αποφάσισε και προτείνει την εκπόνηση ενός Σχεδίου Προσαρμογής για τη Δυτική Μακεδονία, το οποίο δύναται να αποτελέσει βασικό εργαλείο τόσο για την ανάδειξη όλων των ευαίσθητων περιοχών και τομέων της Περιφέρειας, όσο και για τη βελτιστοποίηση των αποτελεσμάτων, αναφορικά με τις δράσεις που τελικά θα αποφασιστούν. Εκτιμάται ότι είναι αναγκαίο, ένα τέτοιο σχέδιο να αποτελείται από δύο βασικά μέρη:

A. Αποτύπωση της κατανάλωσης ενέργειας στα όρια της Περιφέρειας

Το πρώτο μέρος του Σχεδίου, θα αποτυπώνει την ενέργεια που καταναλώνεται στη Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας ως θερμότητα, ως ηλεκτρική ενέργεια, ως ποσό ενέργειας στις μεταφορές και στις μετακινήσεις, εκφρασμένη – κάθε φορά – σε τόνους εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Μια τέτοια ανάλυση, μας βοηθά να δούμε τους τομείς με τη μεγαλύτερη συνεισφορά στην κλιματική αλλαγή, να εντοπίσουμε τα περιθώρια βελτίωσης που υπάρχουν και ταυτόχρονα να συγκρίνουμε πλέον τα αναμενόμενα αποτελέσματα προτεινόμενων δράσεων με βάση το λόγο κόστος/απόδοση.

(1) *Κλιματική Αλλαγή: Η μεταβολή στο κλίμα, που οφείλεται άμεσα ή έμμεσα σε ανθρώπινες δραστηριότητες.*

(2) *Αντιμετώπιση Κλιματικής Αλλαγής: Δράσεις που έχουν ως τελικό σκοπό τη μείωση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου μόνο και κυρίως Διοξειδίου του Άνθρακα. Αυτό επιτυγχάνεται συνήθως με τη μείωση κατανάλωσης ενέργειας σε κάθε μορφή της προερχόμενη από συμβατικά καύσιμα.*

Β. Στρατηγική Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή⁽³⁾

Το δεύτερο μέρος του σχεδίου, θα προετοιμάζει την Περιφέρεια για τις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής. Η προετοιμασία ξεκινά από το μηδενικό επίπεδο με την εκπαίδευση – ενημέρωση των στελεχών της Περιφέρειας πάνω στην κλιματική αλλαγή, αλλά και μελών κάθε άλλου Φορέα, που μπορεί να συμβάλει με δράσεις σε τοπικό επίπεδο.

1. Σε πρώτο επίπεδο γίνεται μια μελέτη πρόβλεψης της αλλαγής των κλιματολογικών συνθηκών της περιοχής ως συνέπεια της παγκόσμιας κλιματικής αλλαγής για ένα έτος ορόσημο, πχ το 2020. Πρέπει να γίνει κατανοητό πως πλέον θα υπάρχουν όλο και μεγαλύτερες διακυμάνσεις από τις μέχρι τώρα γνωστές κλιματολογικές συνθήκες που επικρατούσαν σε μια περιοχή και από τα στατιστικά δεδομένα παλαιότερων ετών ιδιαίτερα άνω της δεκαετίας –εικοσαετίας.
2. Σε δεύτερο επίπεδο με βάση τις κλιματολογικές συνθήκες που προβλέψαμε για το έτος ορόσημο βλέπουμε ποιες θα είναι οι αλλαγές στην περιοχή (βροχοπτώσεις μεγαλύτερης έντασης, περισσότερες θερμές μέρες, λιγότερες συνολικά βροχοπτώσεις, μεγαλύτερες μέγιστες θερμοκρασίες κτλ) και αναλύουμε πως θα επηρεαστεί το φυσικό περιβάλλον (ερημοποίηση, κατολισθήσεις, πλημμύρες). Η ανάλυση αυτή πρέπει να περιλαμβάνει τα προβλήματα που προϋπάρχουν και να αναδείξει τις φυσικές περιοχές με τα συγκεκριμένα προβλήματα που αντιμετωπίζουν αλλά και αυτά που θα εμφανιστούν σε κάποια χρόνια. Επίσης είναι πολύ σημαντικό να αναλυθούν οι επιπτώσεις και σε έργα όπως το ηλεκτρικό και οδικό δίκτυο της περιφέρειας, το αεροδρόμιο, φράγματα κτλ. Οι αλλαγές που θα προκληθούν, θα έχουν επίδραση και στην υγεία των κατοίκων αλλά και στη συμπεριφορά τους. Ως παράδειγμα αναφέρεται η αύξηση της μέγιστης θερμοκρασίας σε μια περιοχή που θα προκαλέσει και αντίστοιχη αύξηση θερμοκρασίας στο αστικό περιβάλλον. Ηλικιωμένοι πολίτες θα αντιμετωπίσουν περισσότερα προβλήματα τις πολύ θερμές ημέρες και το ίδιο διάστημα θα υπάρχει αύξηση στην κατανάλωση ενέργειας λόγω κλιματιστικών.
3. Σε τρίτο επίπεδο εντάσσεται ο σχεδιασμός των δράσεων για να την ελαχιστοποίηση και αποφυγή των προβλημάτων σε φυσικό και αστικό περιβάλλον με βάση την τωρινή κατάσταση και τις προβλέψεις. Οι δράσεις αυτές στην ουσία θα περικλείουν τις προτάσεις που κατέθεσαν οι υπόλοιποι φορείς σε αυτή την επιτροπή που καλύπτουν επακριβώς τα υφιστάμενα προβλήματα αλλά θα πρέπει να προταθούν και νέες με βάση τις προβλέψεις, οι οποίες να αναθεωρούνται κάθε χρόνο.
4. Σε τέταρτο επίπεδο προσαρμόζονται τα τωρινά σχέδια αντιμετώπισης εκτάκτων καταστάσεων και καταστροφών ή δημιουργούνται εκ νέου, λαμβάνοντας υπόψη τα νέα κλιματολογικά δεδομένα από το έτος ορόσημο και με την προϋπόθεση πως οι

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

προγραμματιζόμενες δράσεις δε θα καταφέρουν να ελαχιστοποιήσουν τις αναμενόμενες επιπτώσεις.

5. Επίσης με βάση τη Στρατηγική Προσαρμογής γίνεται συνεχόμενη ενημέρωση στους πολίτες για τις επιπτώσεις που αναμένεται να προκληθούν με σκοπό την προετοιμασία αλλά και την ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας για ανάληψη ατομικών δράσεων ενάντια στο φαινόμενο της κλιματικής αλλαγής. Σημαντικό ρόλο μπορούν να παίξουν Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, Πανεπιστημιακά Ιδρύματα και τοπικοί φορείς με τη σωστή συνεργασία και ανταλλαγή απόψεων καθ' όλη τη διάρκεια προετοιμασίας και εκπόνησης του σχεδίου.
6. Ιδιαίτερη μέριμνα πρέπει να δοθεί στην ενημέρωση της αγροτικής κοινωνίας της περιοχής, σχετικά με την κλιματική αλλαγή και πως αναμένεται να επηρεάσει τοπικά τις καλλιέργειες. Οι αγρότες θα πρέπει να προετοιμαστούν για φαινόμενα που θα επηρεάσουν την παραγωγή τους, κυρίως αρνητικά, (αν και υπάρχουν περιπτώσεις που ίσως δημιουργηθούν θετικές επιδράσεις) και να υποστηριχθεί με προγράμματα ακόμα και η αλλαγή καλλιεργειών με βάση τις αναμενόμενες επιπτώσεις.
7. Σε ειδικό κομμάτι του σχεδίου θα πρέπει να υπάρχει μέριμνα και σχεδιασμός για τις προστατευόμενες περιοχές βιοποικιλότητας της περιφέρειας. Η βιοποικιλότητα επηρεάζεται άμεσα από την κλιματική αλλαγή και η Περιφέρεια θα πρέπει να εκπονήσει δικά της προγράμματα για την προστασία και διαχείριση αυτής, δίχως να επαναπαύεται στο γενικότερο εθνικό σχεδιασμό ο οποίος πολλές φορές κρίνεται ανεπαρκής έως ανύπαρκτος.

(3) Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή: Δράσεις που έχουν σκοπό να προλαμβάνουν ή να ελαχιστοποιήσουν τη ζημιά από τις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής, όπως αύξηση θερμοκρασίας, συχνότερη εμφάνιση ακραίων καιρικών φαινομένων, πλημμύρες, ερημοποίηση, διάθρωση εδάφους, μείωση βιοποικιλότητας, ξηρασία, κατολισθήσεις, κ.α.

Για τη Δ.Ε. του Τ.Ε.Ε./Τ.Δ.Μ.
Ο Πρόεδρος

Αθανάσιος Κακάλης